

KÖZLEKEDÉSI SZOLGÁLAT.

LANG GYÖZÖ őrnagy

Kocsimegrendelés, rakodási idő, kocsiállás pénz

A honvédség működéséhez, életéhez nagy anyagmennyiségek szükségesek. Felszerelés, élelem, bútorzat és számtalan más, igen nagy mennyiséget jelentő anyagot kell nap mint nap a felhasználás helyére szállítani. A szállítás legfőképpen vasúton történik. Népgazdaságunk szempontjából igen fontos, hogy a vasúti szállítás gyorsan és zökkenőmentesen bonyolódjék le.

Termelésünk napról-napra növekszik, máris túlhaladtuk a háború előtti színvonalat. Vasutaink tehát megnövekedett feladatok előtt állanak. Ugyanakkor tudjuk, hogy a háború folyamán vasutaink igen nagy károkat szenvedtek. Bár a vasutak újjáépítése hatalmas lendülettel halad előre, mégis igen nagy feladatot jelent a vasútnak a szállítások gyors lebonyolítása, mert a termelt és szállításra váró áruk mennyisége is napról-napra nő.

A vasút dolgozói hatalmas erőfeszítéssel igyekeznek megoldani a problémát. Egyik megoldási mód a kocsiforduló idejének megrövidítése. A kocsiforduló a megrakástól a kirakásig terjedő idő. Ha a kocsiforduló idejét felére szorítjuk le, ez azt jelenti, hogy változatlan mennyiségű vasúti kocsi esetén a szállított áruk mennyiségét kétszeresére tudjuk emelni.

Népgazdaságunknak egyik döntő kérdése, hogy a szállítások zavartalanságát biztosítsuk. A néphadsereg tagjainak mindenben elő kell mozdítaniuk a közös cél elérését. Ezt azáltal is megvalósíthatjuk, ha szállítandó anyagunk számára a vasúti kocsikat helyesen és a takarékossgot szem előtt tartva rendeljük meg, ha az előírt rakodási időket betartjuk, ennek következtében a kocsik ácsorgását, illetve a kocsiállás pénz felmerülését elkerüljük.

Erre vonatkozólag szeretnék a bajtársaknak e soraimmal segítségére lenni.

1. Kocsimegrendelés.

A tervezett anyagszállításhoz idejében kell a vasúti kocsit biztosítani. Ez a kocsimegrendeléssel történik. (Természetesen csak kocsirakományú küldeményeknél, mert kisebb ú. n. darabáru küldeményhez kocsit rendelni nem kell.)

A kocsimegrendelés írásban történik, akár a vasút erre a célra rendszeresített nyomtatványán, akár egy papírlapon, amelyre a szükséges adatokat feljegyezzük.

A kocsimegrendelést legkorábban a tervezett rakodás előtt 4 nappal lehet megtenni. A vasútnak azonban rendszerint 24 óra szükséges a kocsi biztosításához. Általában tehát 2 nappal előbb rendelünk kocsit a berakás előtt.

A kocsimegrendelésen tüntessük fel:

- a) az áru megnevezését vagy a szükséges kocsifajtát (fedett, nyitott, pőre stb.),
- b) az áru megközelítő súlyát, terjedelmét vagy a szükséges vasúti kocsi raksúlyát,
- c) a rendeltetési állomást,
- d) a berakás kezdetének tervezett időpontját,
- e) az esetlegesen szükséges rakszerek fajtáit és darabszámát.

a) A különböző fajta áru szállításához többfajta vasúti kocsi van. Így: fedett-, nyitott-, pőre-, tartály- stb. kocsikat ismerünk. Ha közöljük a vasúttal, hogy mit akarunk szállítani, akkor a vasút olyan fajta kocsit fog adni, amely arra a célra a legjobb. Ha a feladni kívánt anyagot bármely oknál fogva nem lehet megnevezni, akkor nekünk kell megállapítani, milyen kocsifajtára lesz szükség.

b) A súly és terjedelem azért fontos, mert ennek alapján a vasút a rakománynak megfelelő raksúlyú kocsit (10, 15, 20. 40 stb. tonnás) állít ki. Ha nem jegyezzük be a kocsimegrendelésbe a küldemény súlyát, úgy azt kell bejegyeznünk, hogy hány tonnás vasúti kocsi szükséges.

c) A rendeltetési állomás megadása azért szükséges, mert a vasúti vonalak teljesítőképessége nem egyforma. A vasútnak tehát felül kell bírálnia, hogy keréknyomás, tengelytáv és rakodási szelvény tekintetében milyen követelményeknek kell megfelelnie a vasúti kocsiknak.

d) A vasút csak a berakás napjának meghatározását kívánja, de adjuk meg a berakás kezdetének közelebbi időpontját (órát is).

e) A vasút díjazás ellenében használataira bizonyos rakszereket bocsát rendelkezésre (pl. kocsitakarónyva, rakoncák, vasmiellretesz és válaszretesz, rinfuza ajtóbetétlap stb.) Az erre vonatkozó igényt már a kocsimegrendelőlapon fel kell tüntetni.

Akkor járunk el helyesen, ha a küldemény részére olyan kocsit rendelünk, amely a leggazdaságosabban használható, azaz amelyet hordképességéig vagy térfogatáig megrakunk. Ha több kocsit rendelünk, mint amennyi az árunak szükséges vagy nagyobb raksúlyút, akkor szállítóteret vonunk el. Ha a megrendelt kocsikra, vagy azok egy részére nincs szükség valamilyen oknál fogva, akkor ha'adéktalanul mondjuk le a kocsikat, hogy azok feleslegesen ne ácsorogjanak és más célra felhasználhatók legyenek.

A lemondott kocsik után a vasút díjat követelhet. Mégpedig ha a lemondás a kocsi rendelkezésre bocsátása előtt történt, akkor 12 órai álláspénzt, ha a lemondás a kocsi kiállítás után történt, akkor a 12 órai kocsiálláspénzen felül még a rendelkezésre bocsátástól a visszaadásig elfelt órákra eső kocsiálláspénzt is.

2. Rakodási idő.

A szállításra kerülő anyag ki- és berakásának idejét a Közlekedés- és Postaügyi Miniszter időszakonként szabályozza. Jelenleg a ki- és berakási idő egyaránt 6-6 nappali (5 h—20 h-ig) hétköznapra eső órában van megállapítva.

Ha tehát szombaton 18 h-kor állított ki a vasút egy vasúti kocsit, akkor azt hétfőn 9 h-ig kell megrakni. A szombati (hétköznap) napon ugyanis 20 h-ig már csak 2 óra van, a másik 4 óra hétfőn reggel 5 h-kor kezdődik és 9 h-ig tart.

A rakodási idő feladásra kerülő küldeménynél akkor kezdődik, amikor a vasút az üres kocsit a feladó rendelkezésére bocsátotta. A kirakásra kerülő küldemények rakodási (elviteli) ideje az értesítés időpontjában kezdődik. Ha az értesítés 20 h után történik, akkor csak a következő nap reggel 5 h-kor kezdődik az elviteli idő és 11 h-ig tart.

Ahol iparvágány van (nagyobb raktáraknál stb.), ott a rakodási (elviteli) idő a kocsinak az iparvágányra való kiállítása időpontjában kezdődik, egyebekben az első két bekezdésben foglaltak mértékadó.

A rakodást (kirakást) igyekezni kell az előírt idő alatt befejezni. A megrakott, illetve kirakott kocsit a vasútnak azonnal be kell jelenteni.

Különösen iparvágányokon történő rakodásoknál fontos ez, mert a bejelentéssel a rakodási idő felszámítása megszűnik. Ha pl. a vasút az iparvágányról a 12 h-kor üresnek jelentett kocsikat csak 19 h-kor viszi is el, a 12 h és 19 h közötti idő már nem terheli a rakodási időt, azaz nem kell kocsálláspénzt erre az időre fizetni.

3. Kocsiálláspénz.

A megrendelt, de igénybe nem vett kocsik után, valamint a rakodási (elviteli) idő alatt be-, illetve ki nem rakott kocsik után kocsálláspénzt kell fizetni. Ennek összegét időnként a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium állapítja meg.

Jelenleg a kocsálláspénz

24 óráig óránként	4.— Ft
25—48 óráig óránként	6.— Ft
48 órán túl óránként	8.— Ft

A kocsálláspénz mint látjuk, jelentős összegre emelkedhet huzamosabb ideig álló nagyobb küldeménynél. Az átvevőnek igazolnia kell azt az okot, amely miatt a kocsálláspénz felmerült. Az ok lehet: honvédség személyeinek hanyagságából vagy mulasztásából eredő; a vasút eljárásából adódó; vagy elháríthatatlan körülményekből következő. Ha a kocsálláspénz felmerülését honvéd személy hanyagsága vagy gondatlansága okozta, akkor kártérítési eljárást kell a mulasztó ellen lefolytatni. Ha a vasút eljárása miatt merült fel a kocsálláspénz, akkor annak elengedésére a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

Az a parancsnok tehát, aki kocsálláspénzt fizet ki, vagy ilyen számlát záradékol (pl. iparvágány számlát), tartozik a kocsálláspénz felmerülésének okát is megjelölni.

Fentiekből kifolyólag a takarékoság és népgazdaságunk érdekében akkor járunk el helyesen, ha:

- a feladásra kerülő küldemények számára olyan fajtájú és hordképességű kocsit rendelünk, amely annak a küldeménynek a részére a leggazdaságosabb,
- a szükségtelessé váló vasúti kocsikat azonnal lemondjuk,
- annyi kocsit rendelünk, amennyit a rakodási idő alatt meg is tudunk rakni,

- D) a ki- és berakodást gondosan megszervezzük, úgy hogy az az előírt idő alatt befejezést nyerjen,
E) kirakásnál, ha nincs elég vasúti szállítóeszköz az áru elvitelére, a küldeményt a legrövidebb idő alatt kirakatjuk és később fuvaroztatjuk el.

Ezeknek a szabályoknak betartásával nagyban hozzájárulunk vasutaink teljesítményének növeléséhez, ezen keresztül pedig népgazdaságunk erősödéséhez és a szocializmus építéséhez.

*Nincs szebb, és magasabb kötelesség,
mint népünk parancsát hiánytalanul teljesíteni!*